GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^{1}/_{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2^{1}/_{2}$ galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 60. BRASIOVU, 16|4 Augustu **1877.**

Resbelulu.

Brasiovu, in 15 Augustu.

Discussiunile lungi si ostenitórie asupr'a cooperatiunei armatei romane s'au inchiaiatu. A sositu in fine momentulu de actiune si pentru armat'a romana. Dupa informatiunile ce le avemu, divisiunea a 4-a s'a asiediatu deja in nouele ei positiuni intre Plevn'a si Nicopoli, unde se va fortificá, formandu asia arip'a drépta estrema a ostiriloru russe. Cuartierulu generalu alu trupeloru russe, cari ocupa positiuni fortificate in giurulu Plevnei, se afla la Pelisialu, unu satu situatu in apropierea acelei cetati. Trupele romane au plecatu din Nicopoli inca in 7. l. c. Nu scimu déca au inaintatu spre Plevn'a numai cele 6000, despre care ne vorbise „Agenti'a Havas“, este inse probabilu, ca contingentulu trupeloru romane dirése contr'a Plevnei, va fi pana astadi celu puçinu inca odata atatu de mare.

Ni se relatéza din partea corespondintelui nostru, ca spiritulu ce domnesce intre trupele cari au plecatu pe campulu de lupta este escelentu. Curagiosu si cu firm'a decisiune de a invinge séu a cadé cu onóre pe campulu de batalia, a plecatu soldatulu romanu inaintea inimicului. Oficierii romani suntu resoluti a-si implini datori'a pana la cea din urma picatura de sange, ei supórta cu placere tóte strapatiele campaniei, iubescu tiér'a si urméza devisei: „Fia-care bunu patriotu odata numai 'si face datori'a si acést'a acuma.“ — Domnesce o credintia tare in osténulu romanu ca sórtea nu va parasi nici de astadata stindartulu romanu. Dé ceriulu se iésa victoriosu din lupt'a gigantica, ce va decide póte sórtea resbelului de façia!

Cuartierulu generalu alu principelui Carolu nu mai scimu unde se afla. Mare tacere se observa despre miscarile grosului armatei romane. Nu se scie inca nimicu siguru din acést'a parte. Tóte combinatiunile ar' fi dér' zadarnice. Pe unde, cumu si catu de insemnatu ajutoriu voru dá romanii trupeloru imperiale russe, vomu aflá in timpulu celu mai de aprópe. Sub impregiurarile de façia nu e nici-decumu probabilu ca celelalte 3 divisiuni romane voru remané in neactiune. Chiaru si telegramele diuarieloru straine stabilescu numerulu contingentului romanu la 30,000 ómeni celu puçinu. Asiadér' actiunea nu va fi numai partiala.

Se latîse scirea, ca soldulu oficieriloru si soldatiloru romani se platesce neregulatu, ca dorobantii se plangu, ca acasa nu li s'a facutu inca munc'a campului, cumu li se promisese. Aceste sciri se desmintu astadi in modu oficialu si se asigura, ca administratiunea a datu ordinu energicu pentru cá comunele se ia asupra'si sarcin'a cultivarei campuriloru si a intretienerii familieloru aceloru soldati din armat'a territoriala, cari sunt chiamati sub stégu.

Erá mai multu cá naturalu, ca paus'a, care a urmatu dupa bataliile sangeróse dela Plevn'a, va fi mai lunga. Russiloru le trebuie timpu pentru a'si atrage tóte ajutoriele si a'si recomplectá regimentele slabite, ér' turciloru nu mai puçinu timpu le trebuiesce pentru a se prepará la marea batalia ce se asteapta. Tocmai impregiurarea inse ca turcii nu au fostu in stare a luá ofensiv'a pana astadi, dovedesce invederatu, ca russii nu sunt inca nicidecumu sguduiti in positiunile tari ce le ocupa, ca corpuriloru diferite turcesci nu le-a potutu succede a se uni si a plecá contra Tîrnovei si a Sistovului. Nu mai puçinu naturala e precautiunea, cu care inaintéza russii, de candu au facutu esperiinti'a, ca grab'a prea mare de multe ori strica tréb'a. —

Cuartierulu generalu alu marelui duce Nicolae, care a inspectatu dilele trecute positiunile russesci de lenga Plevn'a, a fostu catuva timpu la Kausmahala, de aici se anuntia, ca va fi stramutatu la Gornistudeni, care se afla in distantia mica de Kausmahala. Tiarulu a felicitatu pe marele duce cu ocasiunea aniversarii dîlei nascerii sale, asigurandulu de deplin'a s'a satisfactiune. Se dîce, ca Tiarulu va petrece de aci incolo in cuartierulu generalu alu armatei.

Sosescu necontenitu din Russi'a ajutórie. Pe la Kili'a au trecutu pana in 12 l. c. la vreo 12,000 ómeni, cari se ducu toti in Dobrogea. Se mai astépta inca odata p'atati, totu cu aceeasi destinatiune. Pentru 13 Augustu au fostu anuntiata trecerea a doue divisiuni noue pe la Zimnicea. Gard'a imperiala va aduce deocamdata unu contingentu fórte considerabilu de aprópe 50,000 ómeni, intre cari 8000 cavaleristi. Pregatirile ce se facu suntu uriasie si fia-care di ce trece, fora cá turcii se póta luá ofensiv'a, este o pierdere mare pentru armat'a sultanului.

Fortiele armatei turcesci se pretiuescu cu totulu cam la 250,000. Osman-pasi'a se aiba la 70,000 ómeni, Mehemet Ali comandantulu supremu din Siuml'a vreo 80,000, Suleiman-pasi'a preste 50,000, ér' Eyub-pasi'a dela Rasgradu vreo 30,000 si princ. Hassan ér' cam atat'a. Se intielege ca aceste cifre suntu fórte neesacte si variéza dupa colórea diferitiloru reportori. La tóta intemplarea russii voru concentrá la Plevn'a unu numeru multu mai mare de armata, decatu le voru poté contrapune turcii.

Greci'a face preparatiuni grabnice si seriόse pentru resbelu. Populatiunea din Aten'a se aduna pe strade, strigandu: „Traiésca resbelulu!“ Guvernulu a cumperatu 6 baterii de ale lui Krupp si 16,000 pusci noue. 12,000 de armata campéza deja la frontiera. In 8 l. c. au plecatu 300 sapatori si 1 bataliune de infanteria la granitia intre aclamatiunile enthusiastice ale populatiunei din capitala. — Se pare, ca alianti'a d'intre Romani'a, Serbi'a, Greci'a si Muntenegru nu esista numai in colónele diuarieloru de dî.

Se asigura din nou si din mai multe parti, ca Serbi'a va intrá catu mai curundu in actiune. In privinti'a acést'a s'a esecutatu o mare schimbare in atitudinea de pana acuma a cabinetului austriacu. Contele Andrássy incepe a se face totu mai interessantu.

Pana mai eri inca sustienea press'a inspirata de densulu, ca firma este hotarirea Austriei de a nu suferi cá Serbi'a se se incurce din nou in resbelu si astadi vine organulu contelui, „Pester Lloyd-ulu“, care schimba la feçie mai amaru cá unu cameleonu si ne spune cu cea mai mare flegma, ca guvernulu austro-ungaru e decisu a-si pastrá atitudinea de pana acuma si atunci, candu Serbi'a ar' incepe din nou resbelu cu Turci'a.

Va se dica amu fi ajunsu atatu de departe, incatu cu tóte meetingurile turcesci guvernulu se nu se geneze a marturisi indirecte bun'a intielegere ce domnesce astadi, póte inca in mai mare gradu cá mai inainte, intre cabinetulu austriacu si russescu. Contele Andrássy se scusa cu aceea, ca acuma, dupace s'a vediutu, ca russiloru nu le succede usioru a tranti pe turci, nu mai póte esistá temere pentru Austri'a. Turcofilii se credu deja pacaliti, diuariele din Vien'a o spunu pe façia. „Póte ca va se ocupamu Bosni'a si Herzegovin'a, pentru cá se evitamu inriurinti'a Serbiei in acést'a parte“, dicu oficiosii. Intalnirea imperatiloru la Ischl aduce fructele sale. Nu va trece multu si „politic'a de impartiéla“ se va desvelui inaintea lumei uimite. Lordulu Beaconsfield inca a declaratu spre spaim'a tuturoru turcofililoru, ca cabinetulu englesu are incredere in intentiunile Russiei. Diplomatii nostri 'si-au schimbatu perulu preste nópte. —

Despre divisiunea Gurko relatéza unu correspondentu a lui „l'Orient“:

„Hainkioi, 9 Augustu. Generalulu Gurko, informatu despre aceea, ca Suleiman-pasi'a inaintéza in contra s'a cu potere mare, a crediutu de necessariu a parasí deocamdata Eski-Zagra si Jeni-Zagra. Inainte de a se rechiamá trupele sale, a datu ordinu a se taiá drumulu de feru dela Jamboli la Philippopoli. S'a retrasu apoi la Hainkioi cu vreo 6000 ómeni, lasandu defileulu dela Sipc'a, care nu e de luatu, in padi'a ducelui de Leuchtenberg, sub a caruia comanda sunt doua escadróne cazaci, unu escadronu de dragoni, legiunea bulgara, doua regimente de infanteria si artileria in mare cuantitate.

Tóte mergu bine de partea acést'a; pierderea localitatiloru Jeni-Zagra si Eski-Zagra nu are nici o importantia strategica. A fostu fatala numai pentru populatiunea bulgara, care a cadiutu jertfa neimpacatiloru turci reintorsi in locurile aceste. Tóta valea dela Tundja e aprinsa: turcii ardu totu ce e alu crestiniloru. Din inaltimea, unde me aflu, asistu la acést'a esecutiune in massa de ómeni si de lucruri, pentru-ca turcii nu se multiumescu a arde, ei omóra totu ce se presenta, barbati si femei, batrani si copii. Se dîce, ca numerulu victimeloru se urca la 25,000. Eski-Zagra arde; Eski-Zagra numai esista. Au aruncatu focu in biserici, in scóle, insultandu, violandu pe invetiatorese, sugrumandu pe elevi; turcii au aprinsu apoi spitalulu, unde se aflau 800 bolnavi si vulnerati, cari au arsu toti de vii, toti dela celu d'antaiu pana la celu din urma. — Pén'a 'mi cade din mana si refusa de a descrie tóte ororile, a carui martoru sum. Populatiunea fuge in spaim'a cea mai mare, inaintea armatei lui Suleiman-pasia si trece Balcanulu fora a se opri, fora a se uitá inderetulu ei. Gabrov'a si Tîrnov'a sunt pline de refugiati mai de totu goli, lesinati, ne mai potendu se resufle. Nici odata nu s'a oferitu ochiloru mei unu spectacolu mai de plansu!“ —

Despre armat'a gen. Zimmermann din Dobrogia scrie correspondintele „Romanului“ dela Cernavod'a 7 Augustu: „Cuartirulu generalului Zimmermann se afla la Cernavod'a, ér' grosulu armatei sale, compusu din corpulu 14-lea si doue divisiuni din corpulu 4-lea, cari au luatu parte in lupt'a dela Plevn'a, ocupa o tabera la departare de optu chilometri de Cernavod'a, pe nesce inaltimi fórte bine situate. Positiunea, ce ocupa astadi corpulu lui Zimmermann, este fórte avantagiósa; loculu este fórte sanetosu si are si o apa curgatóre, pe candu positiunea, ce ocupá la Mejidie cu doue septemani inainte, erá fórte desavantagiósa; lipsá apa buna de beutu si se ivisera si bóle. La Mejidie s'a lasatu numai o garnisóna de doue regimente. Kiustenge este ocupata de doue regimente si cinci baterii. Drumulu de feru intre Cernavod'a si Kiustenge functionéza regulatu si face unu insemnatu servitiu russiloru.

Operatiunile militare ale trupeloru generalului Zimmermann se marginescu la simple recunósceri facute de detasiamente de cavaleria si de cazaci. Este inca probatu, ca nici o miscare ofensiva nu se va face, pana ce mai antaiu nu se va luá Rusciuculu. Intre cazaci si cerchezi se facu adesea recunósceri. Mai totudéun'a cazacii aducu, in urm'a recunósceriloru, trofee in arme si cai. Tóte, cate s'au disu in privinti'a operatiuniloru asupr'a Silistriei, sunt neesacte. Sunt asemenea neesacte si cele ce s'au disu despre resipirea fortieloru generalului Zimmermann. Faptulu, ca se tramitu dese detasiamente pentru recunósceri, cari adesea inaintéza cu multa indresnéla la distantie mari, a facutu pe multi se créda, ca fortiele de aici ar' fi imprastiate pe o mare intindere. Acésta credintia erá gresita. Fortiele lui Zimmermann sunt totu concentrate.“

Totu “Rom.“ aduce urmatórele din Salci'a, 22 Iuliu 1877: „Nu credu a nu ve face placere comunicandu-ve ca in nóptea de 17 spre 18 Iuliu s'a facutu o inspectare a ante-posturiloru nóstre,

aflate la estrem'a drépta. Toti soldatii au fostu gasiti indeplinindu-si cu santienia datoriele, cá nesce bravi si vigilenti aperatori ai tierei. Inspectiunea a fostu terminata pe la 3 $^1/_2$ óre diminéti'a. Soldatii suntu acuma mai bine nutriti, multi inse ar' preferi panea in loculu malaiului ce li-se da. Moralulu trupeloru este asemenea escelinte. Dér' pentru a póté fi mantienutu acestu moralu, n'ar' trebui se se mai tiena trupele multu timpu in neactiune...

La 20 Iuliu, turcii stabiliti la Novoselo au fostu bombardati de artileri'a nóstra. Tóta nóptea si tóta diu'a de 21 Iuliu ei torturasera pe locuitorii chrestini din acestu satu; se audiau tîpete de desperare, la o departare de 2 kilometri. La 21 Iuliu turcii au inceputu a trage asupra trupeloru dela Cetatea. Li-s'a datu aceea ce cautau, ca-ci indata bateri'a romana le-a respunsu, si inca cu multa eficacitate, pentru ca dupa mai multe focuri din partea nóstra, focurile turcesci au incetatu."

Meetinguri si contra-meetinguri.

Un'a din aparitiunile cele mai serióse in viéti'a de statu austro-ungara, care intotdéun'a a datu destula materia de profunda cugetare barbatîloru de statu, este diversitatea flagranta ce domnesce intre ideile, simtiemintele si aspiratiunile popóreloru din acestu imperiu. Déca esista vreo societate in care se atingu estremele, atunci acést'a e de siguru societatea care constituie monarchi'a nóstra. Luptele interióre de dieci de ani, nenumeratele esperimente ce s'au facutu cu modulu de guvernare, pana astadi inca n'au fostu in stare a aduce o consonantia, o armonia órecare intre toti acei factori, dela cari depinde desvoltarea libera si paciuita a statului. Nemultiumirea intre popóre in locu se scada, cresce invederatu din dî ce merge si cei ce au fostu chiamati prin nesce impregiurari deosebitu favorabile la carma, la care se afla si in momentele critice de façia, trebuie se-si marturisésca nu numai o singura data pe dî, ca adeverate, prea adeverate au fostu cuvintele respicate anulu trecutu de catra ministrulu Marei Britanie Lordulu Derby care a disu ca: „Sistemulu dualisticu, departe de a favorisá o politica agresiva si intreprindietóre, face inca pentru Austro-Ungari'a greutatile mai mari decatu ar' fi atunci, candu situatiunea interna a monarchiei ar' fi alt'a."

Déca s'ar' fi mai afiatu vreunu omu cu judecata obiectiva, carele se se fi indoitu despre adeverulu acestoru cuvinte, evenemintele cate s'au desfasiuratu de unu anu de dile in laintrulu monarchiei ar' fi trebuitu se-lu convinga, ca a fostu amaru insielatu. Greutatile interióre cu cari se lupta astadi statulu austro-ungaru, incepu a imbracá unu caracteru totu mai periculosu. Candu unu curentu de idei rapesce cu sine unu poporu intregu, care possede pre lenga acést'a o rara potere de imaginatiune, candu altu curentu cu totulu opusu acestui'a stapanesce mersulu cugetarei altoru popóre din vecinatate, candu aceste popóre se afla preste acést'a sub coperisiulu cladirei unui si aceluiasiu statu si suntu prin urmare avisate la o comuna conlucrare in interessulu conservarei acestui edificiu, — este greu de a tiené cumpen'a, de a ecuilibrá poterile ce se manifesta in statu. Problem'a acést'a 'i incumba astadi contelui de Andrássy si nu ne este nóua datu de a esaminá modulu in care ar' poté se fia mai bine deslegata. Deocamdata inse nu potemu nici-decumu invidiá pe ministrulu nostru de esterne pentru activitatea s'a, in mediuloculu contradiceriloru, de cari se vede cuprinsa tóta viéti'a interióra a statului. Dlu de Andrássy, care prin personalitatea s'a marcata, inca nu puçinu contribuie la asprirea aceloru contradiceri, credemu ca nici nu va fi in stare se resiste pentru durata valuriloru cari se ridica asuprai din diferite parti contrarii, si stau se-lu rapésca cu sine in fia-care momentu.

Inca nu s'a asiediatu bine turburarea ce au fostu produs'o demonstratiunile din Budapest'a cu softalele turcesci si contr'a-demonstratiunea, cu care au respunsu croatii din Agramu, si éca ca din nou si inca mai intensivu se repeta strigarile „josu cu russii!" — „mórte turciloru!" Budapest'a si Zagrabi'a suntu cei doi poli contrari, cari se combatu astadi cu vigóre — in meetinguri. Nu pentru prim'a óra caramboléza curentulu ideiloru din capital'a Ungariei cu acela din capital'a Croatîei. Fost'a unu timpu nu prea departatu, de trista aducere aminte, in care aceste doue centre opuse s'au combatutu chiaru cu arm'a in mana. Tocmai pentru acést'a inse trebuie se atribuimu astadi cu atatu mai mare importantia celoru ce se petrecu in adunarile de poporu din Ungari'a si Croati'a.

Nu este numai o simpla intemplare, ca de cate ori 'si-au ridicatu maghiarii vocea in favórea Turciei, de atatea ori li s'a respunsu din partea Croatiloru prin manifestatiuni de simpathia pentru popórele chrestine din Orientu, prin condemnarea la mórte a imperiului otomanu. Mai eri inca aceste enuntiatiuni erau facute si de o parte si de alta cu órecare reserva, impusa de respecte façia cu politic'a de neutralitate, ce-o observa inca Austro-Ungari'a. — Astadi si acést'a reserva a incetatu. Vreo treidieci de meetinguri maghiare au primitu resolutiuni, in cari se pretinde, cá Austro-Ungari'a se redice arm'a imediatu pentru aperarea Turciei. Alte diece adunari de poporu s'au declaratu pentru integritatea Turciei, contra Russiei, lasandu guvernului alegerea momentului de intrare in actiune. Afara de Budapest'a li s'a datu inca multoru orasie insemnate din Ungari'a si chiaru din Transilvani'a, (Clusiu si Muresiu-Osiorheiu) ocasiune de a declara resbelu russiloru si de a cere interventiunea monarchiei pentru turci in resolutiuni care de care mai infocate. Cine erá se respunda la tóte aceste acte provocatóre?

Déca ar' fi, precumu nu este, libertate de intrunire pentru toti, — sute de meetinguri slave si romane ar' fi inadusitu strigarile corifeiloru turcofili prin declaratiuni de simpathia pentru popórele chrestine. Vedemu inse ca dintre toti numai croatiloru, cari se bucura de unu gradu insemnatu de autonomia, le-a fostu datu a formulá intr'unu contra-meetingu arangiatu in Agram dorintiele loru care in partea cea mai mare, suntu totodata dorintiele precumpanitórei maioritati a populatiuniloru din Austro-Ungari'a. Eca motiunea adoptata de catra intrunirea din Agram:

„Intrunirea e convinsa, ca pe catu timpu va esistá imperiulu otomanu, starea de lucruri barbare si apesarea natiuniloru chrestine din Orientu nu voru poté fi inlaturate.

„Intrunirea e convinsa asemenea, ca imperiulu otomanu in Europ'a nu numai n'are ratiune de a mai esistá, dér' trebuie se péra indata ce se va recunósce natiuniloru chrestine o esistentia autonoma. Si de óre-ce acele natiuni staruiescu necurmatu se sdrobésca secularulu jugu turcescu, in contr'a carui'a si croatii au luptatu sute de ani, astufeliu intrunirea esprima cele mai caldurióse simpathii pentru natiunile, cari lupta pentru libertate. Ea esprima aceleasi simpathii pentru Russi'a, care, cá aliata a monarchiei Austro-maghiare, a oferitu spriginulu seu binevoitoriu aceloru natiuni si pentru aceste cuvente croatii dorescu, cá armele chrestine se reiésa victoriόse.

„Intrunirea in fine, e pe deplinu convinsa, ca interessele Austriei nu voru fi jicnite prin apunerea Turciei, ci din contra prin acestu faptu i se va deschide unu campu fertilu pentru a-si inaltiá prestigiulu politicu si economicu.

„Astufeliu intrunirea nu crede, ca Austri'a 'si va redicá arm'a pentru aperarea Turciei, ci numai pentru a-si ocroti interessele, cari totuodata sunt si ale Croatiei, si ca va restabili catu mai curendu regatulu croatu prin unirea Croatiei-Dalmatiei-Slavoniei si prin anesarea Bosniei si Erzegovinei."

Acestei motiuni propuse de prof. Voinovici a premersu o declaratiune de precautiune a deputatului Folnegovici, care a disu ca panslavismulu ar' fi numai o ideia nascocita din partea acelora, cari nu se incredu de ajunsu in poterea loru de viétia si a adausu apoi, ca fia-care nuantia slava voiesce a trai o viétia propria, ér' nici-decumu nu voiesce a se contopi intr'unu elementu care i-ar' rapi caracterulu seu specificu nationalu. S'in adeveru, ca nu a fostu superflu a face o asemenea declaratiune intr'unu momentu, in care se esprima speranti'a, ca vechiulu regatu alu „Croatiei unite" se va restabili, nici in Vien'a acést'a motiune nu a potutu face tocmai buna impressiune si unu organu oficiosu, care de altmintrea are óre-care slabitiune pentru croati, se mira acuma de naivitatea loru politica. Atatu in Ungari'a, catu si in Croati'a, ómenii paru a perde din vedere, scrie „Fremdenblatt", ca imperiulu mai are o alta parte dincóce de Lait'a, fora a careia invoire nu se va cheltui unu singuru florinu si nu va fi ertatu se se puna in miscare unu singuru omu, apoi adauge: Noi, cei din Cislaitani'a nu avemu nici unu motivu spre a ne face cheltuieli de dragulu simpathiiloru ce le au maghiarii pentru fratii loru „turanici", dér' totu atatu de puçinu ne potemu crede obligati a ne espune pentru mistic'a „Croatia unita", de care s'a vorbitu in Zagrabi'a si a carei hotare inca nu suntu de locu precisate.

Eca de odata trei curente opuse in viéti'a de statu austro-ungara. Se mai vorbimu si de altele? In asia numit'a Cislaitania s'au intredîsu doua meetinguri, unulu turcofilu alu poloniloru din Lemberg si altulu antiturcescu alu sloveniloru din Laibach. Polonii cu tóta intredîcerea totu s'au adunatu, strigandu: „Se traiésca Poloni'a, piéra Russi'a!" Nu scimu ce au facutu slovenii, ei au voitu se arangieze unu contra-meetingu, dér' regimulu, dupace a opritu adunarea din Lemberg, nu le-a potut'o incuviintiá nici pe a loru. In Translaitani'a numai maghiarii si croatii sunt liberi a face politica orientala in adunarile loru, in Cislaitani'a meetingurile sunt cu totulu oprite; noua in Ungari'a si Transilvani'a nu ne-a fostu ertatu a formá comitete pentru ajutorirea soldatiloru romani raniti, cu cuventu ca acést'a ar' compromite neutralitatea Austro-Ungariei; dincolo in Cislaitani'a, in partea cealalta a imperiului, se definesce neutralitatea cu totulu altfeliu si ministeriulu de acolo a trebuitu se recurga la unu altu motivu fórte de nimicu, candu a crediutu a face unu servitiu regimelui ungaru refusandu cererea studintiloru romani din Vien'a de a le incuviintiá comitetulu centralu, ce'lu formasera cu scopulu acel'a filantropicu. — Sunt inse legionu contradicerile, cari se manifesta mai pe fiecare di in viéti'a de statu austro ungara. Unu curentu impinge pe celalaltu, unu meetingu restórna pe altulu. Spiritele sunt agitate.... hi! Turci'a, hi! Russi'a. — In adeveru, contele de Andrássy nu este nici-de-cumu de invidiatu.

Din nordulu Transilvaniei, 8 Aug. 1877.

Meetingurile maghiariloru in favórea turciloru pe la noi au facutu o impressiune fórte neplacuta. Nu din caus'a, ca ne ar' casiuná ceva spaima gur'a cea mare a unguriloru, — ferésca ceriulu! — ci pentru ca se nisuescu a aretá lumei ca in tierile de sub coron'a santului Stefanu ar' esistá o simpathia esclusivu turcésca. Ei 5 milióne voiescu a aretá, ca tóta tiér'a de 15 milióne simte cu turcii. — Apucaturi de aceste, cari unei natiuni potu sei servésca numai spre mare dauna in viitoriu, desi in fine sunt ridicule, totusiu producu o impressiune rea intre popórele nemaghiare. Cele 10 milióne deplóra tactic'a cea sîreata a unguriloru. Cele 10 milióne de diverse nationalitati, intre cari cea romana de 3 milióne, protestéza contra tendintiei compatriotiloru maghiari de a dá manifestatiuniloru loru turcofile unu caracteru universalu, de a demonstrá in numele tierii intregi. Turculu e despotu, barbaru, nu intielegemu cumu de se alipescu de elu maghiarii? Nu se temu ei de judecat'a lumei civilisate? — Turculu de secoli a impilatu si a suptu munc'a popóreloru din peninsul'a balcanica, si totusi maghiarulu, care se lauda a fi liberalu, sare si tîpa, candu acea dominatiune barbara e in pragulu apunerei?! Arme, striga ei, se ajutamu turciloru! Si pentru ce? Ce interessu au ei, cá despotismulu turcescu se domine in secululu alu 19-lea?...

... Iubimu tiér'a nóstra, ca-ci aci au fostu impamenteniti stramosii nostri inca la 100 d. Chr. o iubimu pentru ca aci sunt asiediate ósele stramosiesci, frante in lupta pentru ea, o iubimu, pentru-ca e patri'a nóstra tocma cá si a maghiarului.... De va pretinde patri'a nóstra se o aperamu, o vomu aperá; dér' pentru Dumnedieu, nu cereti se simpathisamu cu turcii, se ne aprindemu de dragulu despotismului musulmanu; — pentru-ca scrisu este se piéra despotismulu turcescu intocm'a cumu piere intunereculu la resaritulu sórelui, se se stînga cá fumulu si se se topésca cá cer'a de façi'a focului.... Inzedaru maghiarii facu demonstrari turcofile, cá prin acelea se silésca moralicesce pe guvernu la actiune in favorulu Turciei, ca-ci guvernulu Majestatii Sale nu va poté nici unu momentu desconsiderá dorintiele maioritatii precumpanitóre a popóreloru austro-ungare, ale slaviloru, romaniloru si chiaru ale nemtiloru, nu va poté uitá, ca iubitulu nostru monarchu e parintele nu numai a 5 milióne, ci a 36 milióne supusi, din cari celu puçinu 26 cauta cu bucuria la liberarea popóraloru Balcanului!

Déca romanii si slavii din Ungari'a si Transilvani'a s'ar' apucá si ei se tiena meetinguri, cei'a in favorulu romaniloru, cestia in a russiloru, ce ar' dice maghiarii? Politi'a 'si-ar' jocá rolulu, arestari de turburatori ai liniscei publice, de emissari muscalesci etc., ar' fi la ordinea dilei. Ei facura collecte tóta érn'a pentru turci, in fiacare orasiu erá comitetu spre acelu scopu, candu pe de alta parte nóua ne stersera comitetele, cá se nu ne fia possibilu a dá ajutoriu fratiloru nostri. — Déca amu face meetinguri, amu compromite neutralitatea statului; maghiarii potu face ori-ce, noua totulu ne este intredisu. — Éca egalitate inaintea acelorasi legi!...

... Candu turcii se opuneau la tóta Europ'a, neprimindu sfaturele ei — 'mi venea de multe ori in mente axiom'a: „Quem perdere vult Jupiter dementat." „Y."

Eisenstadt, 6 Augustu 1877.

Onorate dle Redactoru! Déca spatiulu fóiei, ce redigeti, ve va concede, binevoiti a dá publicitatii unele date

din regimentulu de infanteria Nr. 50, cari credu ca nu ar' fi de prisosu a se aduce la cunoscinti'a publicului romanu. Regimentulu susu numitu cu puçina esceptiune e compusu numai din romani, cari au seceratu in tempu de resbelu victorii stralucite, pentru cari stégulu regimentului si pórta medali'a de auru, ér' in tempu de pace au sciutu se indestulésca totudeauna pe superiorii sei. — Déca antecessorii nostrii au sciutu a se portá astfeliu, noi cei de presente inca nu amu remasu inderetu. Regimentulu nostru nici pentru timpulu de pace din urma nu s'a aretatu mai puçinu demnu de aceleasi laude, cari le a si castigatu dela toti superiorii, cati i-au facutu inspectiunea pana acuma. Dér' ce e mai multu, fii regimentului, pre lenga diligenti'a loru pentru cultur'a militara au consacratu si multe óre libere pentru de a face o surprindere fórte placuta superioriloru.

Asia in 10 Iuniu, care fù chiaru o di de domineca, sosindu aici comandantele de divisiune, pe lenga primirea cuvenita, ce i s'a facutu din partea corpului oficierescu, fii regimentului in numeru de 24 insi, sub conducerea unui sergente, in costumuri nationale, 'lu surprinsera cu frumosulu jocu romanescu „C a l u s i e r i u l u“, jocatu in parculu casarmei, la care Escelenti'a S'a a asistatu pana in fine plinu de uimire vediendu miscari atatu de regulate si esacte. Intre cetatianime, care inca fù de façia, se audiá sioptinduse: „acestu jocu e magnificu, fórte regulatu, piciórele sunt portate cá de o masina.“ — Fininduse joculu, comandá Esc. S'a pentru fiecare fecioru $1/2$ litra de vinu.

In diu'a urmatóre se facù o manevra, cu care Esc. S'a 'si esprima deplin'a s'a satisfactiune. La 9 Iuliu veni Esc. S'a MC. P a c k e n i, care esaminandu bataliunile Nr. 2 si 3 'si esprimà indestulirea chiaru in limb'a romana cu „bene fostu“. Nesciindu mai multu romanesce puse pe unu domnu oficieru se spuna fecioriloru, ca a fostu indestulitu. — In urma la 27 Iuliu st. n. avuramu bucuri'a a vedé in garnisón'a nóstra si pe Alteti'a S'a a r c h i d u c e l e A l b r e c h t, carele ordonà pe diu'a prossima 28 Iuliu o manevra in directiunea satului Trauersdorf. — La órele $7^1/_2$ se si incepù manevr'a, care a duratu pana catra órele 11. Dupa finirea manevrei formanduse bataliunile 2 si 3 in massa, adunà Alteti'a S'a pe oficierii regimentului in giurulu seu si le dete judecat'a urmatórie: „Precisiunea manevrei de astadi, conducerea ómeniloru in unu terrenu ocupatu numai prin semne, precumu si tienut'a soldatiloru e unu documentu, ca atatu dnii oficieri catu si soldatii s'au ingrigitu cu o diligintia mare de cultur'a loru militara, si ca fiecare-'si cunósce chiamarea s'a de ostasiu bravu, asia incatu nu am de a face nici o observatiune, ci sum fórte satisfacutu si trebue se 'mi esprimu numai laud'a pentru bravulu regimentu, pe care am invetiatu a'lu cunósce in timpu de resbelu. Inainte de ce ati merge dér' catra Transilvani'a, am venitu se-mi iau inca unu remasu bunu. Asiadér' adio domnii mei!“ *)

Déca belliducele celu de antaiu alu Austriei recunósce bravur'a ostasiului romanu, ce potu se mai dica aceia, carora nu li s'a datu inca ocasiune a'lu cunósce, séu cari au cuprindere marginita despre unu soldatu?

U n u o s t a s i u.

*) Totu cu acésta ocasiune a premiatu A. S'a pe sergentii Dumitru Furdiu si Ioanu Olteanu, cari au fostu luatu parte la batali'a din 24 Iuniu 1866 dela Custozza, cu cate 10 fl.

Campeni in 4 Augustu a. c.

Onorate domnule redactoru! Amblandu dilele trecute prin Turd'a in afaceri private, unu amicu 'mi comunicà unu articolu, aparutu in diuariulu „Haladás“ intitulatu: „Ördög ürö román paprol beszél vidékünk“. — Marturisescu, ca flécurile ce le aducu diuariele maghiare pe intrecute spre a-ne inegri, cá pe nesce arme prea desu si prea prostolanu intrebuintiate, nici ca le mai consideru, déca inse notiti'a mai susu amintita totusi m'a facutu se me interesediu de dens'a, este parte motivu personalu, — parte un'a scena comica intemplata din acestu incidentu.

In notiti'a publicata: „Ördög ürö román pap“, cá atare se amintesce preotulu din Sant-Mihaiu de lenga Turd'a, — adeca tatalu subscrisului preotu gr.-or. in servitiu de 40 ani. Póte mi-s'ar' imputá nemodestia, candu m'asiu cercá ai enumerá servitiele si meritele facute pe terenulu modestu cá preotu intr'o comuna, ai carei locuitori, prin esplicarea falsa a legei, si dupa eliberarea iobagiloru din anulu 1848, totu iobagi au remasu, cu acea deosebire, cá prestatiunele s'au intreitu, de nu indiecitu, asia incatu luanduli-se locurile din afara numai pentru un'a casa — pardonu: huruba — si puçina gradina prestau domniloru pamentesci cate 60—70 dile de lucru, firesce totu vér'a. Lasu dér' neatinse acele merite; pana dóra vr'o péna, care nu va poté fi numita interessata, va pune deoparte datin'a eredita dela strabuni: „Mai bine a face, decatu a descrie cele facute;“ nici ca dorescu publicarea acelor'a din interessu privatu ori ambitiune, — ci numai pentru de-a documentá ca sagetile veninóse de calitatea celei din cestiune suntu indreptate contra progrèssului nationalu bisericescu.

Incatu suntu adeverate cele coprinse in „Haladás“ voiu aretá mai josu, dupace voiu face cunoscutu scen'a comica promisa. — Subscrisulu, cá interessatu, indata dupa cetirea acelui articlu voindu a face pasii necessari spre a trage la respundere pre scriitoriulu corespondintiei cá pe unu defaimatoriu si mistificatoriu alu adeverului, — m'amu presentatu la redactorulu subscrisu in acelu diuariu cá responsabilu Volcz B., spre a eruá numele respectivului corespondente.

Ve marturisescu, ca-mi adunaiu tóta scienti'a din limb'a maghiara spre a me poté adressá correctu façia cu redactorulu unui diuariu maghiaru. Sciendu, ca redactorii foiloru periodice suntu factorii principali ai inteligintiei unui poporu. — Me presentaiu si me recomandaiu numitului dnu redactoru in limb'a maghiara, si totu-odata 'i comunicaiu si scopulu visitei mele. — Ce se audi inse? Densulu 'mi spune in limb'a germana ca nu scie ungaresce (!) Nu-mi potui tiené rîsulu la asta descoperire frapanta, asia incatu si lucratorii din tipografia se mirau ce m'a ajunsu, cá de odata din seriositate se trecu in rîsu cu hohotu? Nu sciu inse óre mirarea loru a fostu mai mare, ori a mea. Destulu ca dela redactorulu unui diariu maghiaru am auditu: „Nichts ungarisch“. Si apoi ce erá de facutu decatu a o intórce pe nemtia? — O facuiu, — dér' éca altu obstacolu: — Domnulu redactoru aude greu. Ce se facu, se strigu tare? Nu, cá nu cumva se venu in suspitiune, ca m'am dusu cu sfada asupra redactiunei, — m'am pusu dér' la mésa si 'mi am scrîsu rogarea pre charthia, firesce in limb'a germana.

Acum intielegandu rogarea 'si esprimà parerea de reu, atatu asupra intemplarei, catu si in acea privintia, ca densulu nu-mi póte dá nici un'a deslucire d i n c a u s a, c a n u d e n s u l u e s t e r e d a c t o r u, c i n u m a i s e s u b s c r i e c á r e d a c t o r u, fiindu-ca redactorele adeveratu inca n'a capetatu congessiune dela ministru, cá se póta se se subscrie cá redactoru. Asia me indrumà la acela si mi-lu si numi. — Credu, ca l'ati gaci si déca nu vi-l'asiu spune eu: me trimise cu rogarea la redactorele diuariului, dlu inspectoru de scóle in comitatulu Turd'a-Ariesiu Moldován Gergely!

Vedeti, dle redactoru, cum se redactéza si de cine diuariele, ce in continuu ne calumniéza; de nesce ómeni, care mai deunadi cerea, ma pretindea ca dlu dr. Silasi professoru la Universitatea claudiopolitana (clusiana), se fia alungatu din postu, ori dóra si dela privirea sórelui din caus'a scornita totu de dlu Moldován Gergely, ca numitulu dnu professoru ar' fi avutu cutezantiá de a scrie cate ceva in Gazeta, si éta totu elu, cá amplòiatu inspectoru regescu de scóle, pre ascunsu redactéza diuarie, si inca ce diuarie, de dómne feresce!

Dupa descoperirea aceea me recomandu si esu, abdicundu totu-odata de propusulu de a trage pre redactoru séu pre corespondinte in cercetare, din motivu ca redactorele subscrisu respundiatoriu, cá unulu ce nu scie ce face, ci numai subscrie orbu, naintea mea e nevinovatu; cu actualulu redactoru nu voiu se am nimicu, pentru-ca atatu densulu, catu si noi toti scimu motivele tienutei densului, si érasi nu voiu, cá densulu se póta trece de martiru a improscatureloru ce le face contra natiunei si pre placulu altor'a, inmultindu-si astfeliu meritele (?).

In ce privesce cestiunea „Scóterei draciloru“, in scurtu amintescu, ca aceea e o scornitura malitiósa, si totulu se reduce la atat'a: ca preotulu calumniatu servesce liturghi'a, face maslulu si alte servitie divine conformu dogmeloru si ritului, la ori si cine 'lu recérca, si inca cu pretiu bagatelu, apoi spre acestu scopu este recercatu de romanii de ambe confessiunile, apoi de romano-catholici, reformati si unitari. — Preotii de tóte confessiunele intre densii si dignitarii, possessorii mari, magnatii, amploiatii, oficierii, negutiatorii, cetatienii si economii, mai toti de alta confessiune si nationalitate.

La recercare este datorinti'a preotului a face rogatiuni, inse cu acést'a credu, ca nu gresiesce nimicu, ci déca respectivii credu, ca scóte dracului din ei, fie-le loru dupa-cumu credu!

Rele tempuri amu ajunsu!

A n a n i'a M o l d o v e a n u,
advocatu.

Valcele (Elöpatak) 10 Aug. 1877.

Onorate domnule redactoriu! In façi'a atatoru evenimente mari, ce se petrecu astadi, abia credu, ca va mai remané spatiu in „Gazeta“ pentru corespondintie de pe la bai. Cá publiculu romanescu totusi se afle ceva si in estu anu despre Valcele, ve rogu a dá locu acestoru catoru-va siruri:

Óspeti preste totu suntu puçini. Romanii din Transilvani'a si Romani'a totusi in proportiune suntu representati binisioru. Viéti'a sociala dér' ni-o camu facemu noi insine aici catu se póte mai placuta.

Ce se tiene de celelalte recerintie, avemu lucrulu principalu — ap'a. Binefacatóri'a apa a Valceleloru multiumesce pre totu omulu, care vene aici si o intrebuintiéza in modu corespundiatoriu patimei, de care sufere. E una adeverata binefacere pentru omenime, ca veteranulu medicu, dlu Basiliu S z a b ó si in estu anu, cá totu-déun'a de vr'o 20 de ani e aici si publiculu se intórce cu tóta increderea catra densulu, carele dupa atat'a pracsa intru cunóscerea si aplicarea apeloru minerali de aici, da cele mai folositórie inviatiuni. Suntu inca si alti medici teneri, peregrinati aici pre tempulu sesonului, cari esperimentandu se silescu a studiá si aplicá ap'a. Acestor'a in interessulu omenimei patimitórie le dorimu, cá se studieze perfectu natur'a si modulu corespundiatoriu de aplicare alu acestui adeveratu izvoru alu tamaduirei.

Comfortu inca e in Valcele. Vr'o patru ospetarii bine etablate 'si facu concurentia un'a-altei'a. Capetamu bucate bune si nu scumpe. Comunicatiunea inca e corespundiatórie. Post'a comunica in tóte dilele cu lumea larga si avemu si statiune telegrafica cu servitiu de di.

Casin'a numai intratatu nu ne multiumesce, ca domnii compossessori ai bailoru unu unicu diurnalu romanescu au prenumeratu. „Unulu pentru altulu“ si si acest'a raru 'lu potemu vedé in casina. In respectulu acest'a amu intrebá pe dnii compossessori, ca óre unii séu altii dintre óspeti nu voru privi acést'a cá desconsiderare a publicului romanescu, fora de care Valcelele totu-déun'a au cadiutu in deficitu?

Camu asia sta tréb'a si cu music'a, care au adus'o domnii compossessori din Satmariu, Ea canta si romanesce, numai catu la tóte piesele romanesci esecutate de dens'a le lipsesce — râncediel'a.

Acestea amu aflatu cu cale a-le notá aici din punctulu de vedere alu nostru, cari façia cu infrumsetiarea bailoru si a locuriloru de preamblare amu fi mai indulgenti. G.

Incunoscintiare.

Inteligenti'a romana din Seghisiór'a avendu in vedere scopulu celu maretiu si frumosu alu „Associatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu“, avendu mai departe in vedere, ca despartiamentulu alu 21-lea alu susu amintitei Associatiuni transilvane, carele cuprindea in sine impregiurimea Sighisiórei, din impregiurari nefavorabile a incetatu a functiuná inca cu espirarea anului 1873, decise in consultarea ei avuta in 5 Augustu st. n. reactivarea acelui despartiamentu si totu-deodata luà de conclusu cá, comunicanduse acést'a inteligentiei de pe teritoriulu cercului Sighisiórei, se se otarésca o di anumita pentru intrunirea acelei inteligintie loco Sighisiór'a. S'a stabilitu deci cá di de intrunire diu'a de 29 Augustu st. v anulu curentu.

Se invita dér' fiecare romanu inteligentu si iubitoriu de interessulu publicu cá se binevoiésca a se infaçiosiá in diu'a de 29 A u g u s t u st. v. in biseric'a romana din Sighisiór'a, unde se va tiené conferinti'a pentru scopulu mai susu indicatu.

S i g h i s i ó r'a, in 10 Augustu st. n. 1877.

Zacharie Boiu, prot. localu,
presiedinte ad hoc.
B a s i l i u C e r n e a,
secretariu ad hoc.

Noutati diverse.

— (A r t'a d e m a g h i a r i s a r e.) Sub titul'a acést'a aduce o fóia germana urmatórea istorióra: „Comun'a K i s - L ö d, ascunsa in verdéti'a padurei de Bakony, are insusîrea, ca pe lenga totu numele ei teribilu maghiaru cuprinde esclusivu numai familii curatu germane. Ómenii harnici de aici se ocupa cu taiatulu de lemne si cu carausie. Sunetulu securei si pocnitulu biciului este acompaniatu de melodii germane, cantate de lucratori, si mani'a de maghiarisare dela Pest'a nu a potutu patrunde pana la asta mica oasa limbistica. Acést'a stare idillica se termină intr'o buna-diminétia prin asiedierea in comuna a unui notariu, care aude atunci, candu 'lu numesci Urmagy. No-

bilulu „magyar ember“ n'a avutu alta ocupatiune mai intetitóre, decatu s'adune in giurulu seu pe locuitorii din Kis-Lód se apelleze la patriotismulu loru si se-i provóce a se rogá de ministeriu, cá se le permita schimbarea numeloru onorifice germane in nume maghiare. In façi'a unoru taiatori de lemne si a unoru carausi, cari sunt departe d'a face óre-care oppositiune politicei domnului Tisza, juristulu rabulistu totudeaun'a are sianse de reesire. In fapta se si otarira mai multi individi infricati a indeplini sfatulu datu si regimulu maghiaru, bunu precumu este, se'nduplecà — ceea-ce la suplici pentru scaderea dârei raru se intempla — a incuviintiá cu multa placere cererea locuitoriloru din Kis-Lód. O collectiune alésa de nume maghiare incarnate plecase dejá catra satulu fericitu si fiindu-ca bunii ómeni, dupa cumu s'a observatu, nu cunosceau de feliu limb'a maghiara, se intemplà, cá nici unulu nu sciá bine, cumu'lu chiama, incatu Sambat'a, candu li se respundea plat'a, cetindu-li-se numele, lucratorii se coteau unii pe altii si se intrebau de nume. Bravulu maghiaru néuasiu intr'aceea e incantatu de reusit'a operei sale si spera, ca pe svabii neprecauti in tempulu celu mai scurtu nu numai 'i-va botezá cu nume nobile, dér' i-va si maghiarisá cu totulu. Si de siguru i-va succede!“ — Déca in seclulu nostru, seclulu lumineloru, se mai potu intemplá astfeliu de lucruri, déca astadi potu lamentá germanii astfeliu, atunci ce vomu dice noi romanii, carora de candu 'suntemu in atingere cu domnii maghiari ne-au schimonositu in continuu atatu numele comuneloru catu si cele de familia? Chiaru si astadi e mai preferitu unulu cu unu **i** séu **y** in códa inaintea altui-a, care 'si conserva numele neschimbatu. Dabit Deus his quoque finem. V.

— (Date statistice pe an. scol. 1876/7). In protopopiatulu gr.-cath. alu Sibiiului se afla 19 comune bis. provediute cu scóle proprii confessionali. Din acele, 17 comune bis. au edificia proprie de scóla edificate din materialu solidu, ér' in 2 comune, pruncii se instruéza in case inchiriate. Afara de aceste, mai suntu 2 comune foste granitieresci, provediute cu scoli bune, care se afla sub conducerea si administrarea comitetului scolasticu alu fostului regimentu romanu de granitia I. In 6 comune bis., pruncii gr.-cath. suntu avisati a frecuentá scólele maioritatiloru precumpanitórie greco-orientale. — Numerulu totalu alu pruncilor aflatori in etate de scóla pre an. scol. 1876/7 fù de 1022 insi (neconsiderandu aici pruncii din cele 2 comune foste granitieresci) si anume: 512 fetiori si 510 fetitie. Dintr'acestia frecuentara scól'a 434 fetiori si 438 fetitie. R.

— (Dlu N. Maioru par. rom. in V. Odorheiu), insarcinatu de mai multi conlocuitori ai sei din comitatulu Ternavei mici ne adresséza o scrisóre lunga in care se plange despre urmatoriulu casu: In comitatulu Cetatii de Balta, prefacutu acum in comitatu alu Ternavei mici s'a simtitu fórte de multu tempu necessitatea unui adeveratu advocatu romanu. In fine veni dela Budapest'a unu domnu cu numele Carolu Orbonasiu si se asiedià in D. S. Martinu cá advocatu romanu. Romanii 'lu primira cu braçiele deschise si cu incredere, inse scumpu au trebuitu se platésca increderea acést'a. Dlu C. O. a capetatu o multime de processe cu anticipatiunea necessaria in bani, inse densulu in locu se lucre, a banchetatu di si nópte pana ce au tienutu anticipatiunile, dupa aceea a luatu frundia in buza si s'a dusu, fora a se sci unde. Se póte cá dlu C. O. se fi ajunsu in altu coltiu alu patriei, cá se mai adune niscai anticipatiuni dela romani; pentru aceea se aduce acést'a la cunoscinti'a publicului romanu, cá se se feréscа de asemeni advocati necunoscuti.

— (Dómn'a Mari'a Rosetti) publica in „Rom.“ o dare de séma despre spitalulu numitu „Ospiciulu Independentiei“, care, in urm'a nobilei d-sale staruintie a fostu stabilitu in Craiov'a pentru soldatii romani raniti. Dupace constata ca la appellulu d-sale a respunsu cu generositate atatu publiculu din Bucuresci, cu deosebire comerciulu, catu si medicii, cari oferira servitiele loru gratis, si dómnele din Olteni'a, cari formara unu comitetu a caruia presiedintia a bine-voitu a o primi Mari'a S'a Dómn'a, dice, ca a depusu in manile acestui comitetu mai multu de catu a fostu promisu, — ca-ci materialulu este destulu de considerabilu pentru 50 paturi. Au mai adausu unu patu completu, 28 de perne de lana, de prim'a cualitate si 12,486 lei noui in numerariu. Visitandu in Craiov'a cas'a destinata pentru ospiciu a gasitu ca e mare si spatiósa si ca intrens'a incapu destulu de comodu 40 paturi; salele suntu mari si aerate si de alungulu antaiului etagiu se afla unu balconu mare avendu in façia o minunata panorama. Drii Felix si Calenderu si ceilalti medici au dechiaratu din nou ca dloru au numai unu singuru scopu: a fi folositori armatei si patriei, oferindu liberu si gratuitu ajutoriulu loru pe catu va tiené resbelulu. La acésta dare de séma adauge dn'a Rosetti inca urmatórele prea frumóse si romanesci cuvinte:

„Armat'a merge nainte. Ambulantiele o urméza. Acést'a inse nu este de ajunsu. Ospiciile trebuie se fia pretutindeni, unde se afla luptatorii romani. La lucru dér', fratii mei, surorile mele! Pretutindeni, unde soldatulu ranitu a primitu in ambulantie primele ingrigiri, se gasésca unu patu si totu ce'i trebuie pentru a s'a restabilire.

Am vediutu de aprópe brav'a nóstra armata! Ah! catu sunt de frumosi junii nostrii soldati! I-am vediutu plecandu — defilandu pe dinaintea portiloru, de unde barbati si femei le dau binecuventarile loru, de unde unele suspinau, altele plangeau, si altele, cu ochii muiati in lacrami, le faceau semne de iubire si incuragiare. Am vediutu pe mam'a, care stringea man'a fiului ei, ea palida, elu surîdiendu. Am vediutu pe soçi'a, punendu inca odata pe copilu in braçiele junelui seu tata, care plecá se lupte pentru patria. Am vediutu pe capii loru galopandu inaintea fiecarui regimentu si i-am auditu strigandu: „Sanetate copii!“ — Am auditu pe acesti frumosi si bravi copii, punendu tóta fragedimea, totu sufletulu loru plinu de iubire pentru familia si pentru patria in patru cuvinte, cari erau totuodata o rogaciune, unu adio, si unu „la revedere“, si respundiendu:

— Se traiesci, dle colonelu!

— Sanetate, bravi fii ai Romaniei! Nu este o singura anima, care nu ve tramite acést'a urare. Tiér'a intréga ve dice cu coloneiii — sanetate copii! Tiér'a intréga repeta cu soldatulu: „Se traiti dd. coloneli! Se traiésca armat'a romana!“ La lucru dér', surorile mele, fratii mei, la lucru si grabnicu! Se ne strîngemu lenga raniti, se ajutamu pe cei cari combatu. Oper'a, care a inceputu prin „Ospiciulu Independentiei“, se ia de acumu una mai mare intindere. Se ne respandimu prin tóte locurile. Se lucramu cu totii impreuna. Se inlaturamu micele cestiuni de partite, de caste. Principi si muncitori, stapani si servitori, se ne unimu manele si animele si se redicamu impreuna vocea pretutindeni si catu va tiené resbelulu pentru ajutoriulu ranitiloru.

Fii si fratii nostrii combatu impreuna. Se ne unimu pentru binele comunu. Nici unulu se nu fia pré mare, nici unulu se nu fia pré micu, pentru a dá dupa midiulócele sale. Inca odata, se respingemu departe de noi ori-ce alta cugetare, de catu fratietatea romanésca.

.... La lucru, si grabnicu! In numele celoru, cari ne sunt scumpi se ne unimu si se ajutamu si pe raniti si pe ostasii sanetosi! Se nu uitamu pe cesti'a pentru ceilalti, pe ceilalti pentru cesti'a. Ajutoriu pentru toti, dela toti, grabnicu si cu iubire.“

— (La cheltuielile armatei romane. Guard'a civica). „Monitoriulu“ publica decretele domnesci, prin cari se deschide pe sém'a ministeriului de resbelu urmatóriele credite estraordinare: unu creditu de 25,000 lei pe luna, plat'a chiriei unoru vase inchiriate dela d. Miltiade, A. Solomonu si altulu de 15,000 lei pentru plat'a personalului civilu si materialului combustibilu necessaru aceloru vase; unu creditu de 10,000 lei pentru organisarea unui serviciu de transportu, care se servésca la alimentarea trupeloru cu totu feliulu de aprovisionamente; in fine unu creditu de lei 283,855 pentru plat'a cheltueliloru necessare armatei concentrate in lun'a Iulie si care nu se potu acoperi din creditele ordinare prevediute in budgetu. Anume figuréza in diurnalulu consiliului ministriloru intre altele sum'a de 102,300 lei pentru cheltuelile de fabricarea panei ce s'a datu in natura, pentru efectivulu de 55,000 a 6 bani de omu pe di. Din acestu diurnalu mai vedemu ca pentru generali se socotescu cate 4 ratiuni de hrana pe di à 50 bani ratiunea, pentru oficierii superiori cate 3, ér' pentru cei inferiori cate 2 ratiuni pe di, totu à 50 bani. Plat'a ratiuniloru de hrana a oficieriloru sub-chirurgiloru, eleviloru de administratiune si altii face in totalu 55,877 lei noui pe luna. Tóte aceste credite estraordinarie se voru acoperí din fondulu de 10 milióne acordate guvernului prin legea votata de corpurile legiuitóre si sanctiunata cu decretulu nr. 1,110 pentru trebuintiele ministeriului de resbelu. — Unu altu decretu domnescu numesce pe functionarii superiori, comandanti si sub-comandanti ai guardei civice la legiunile din Barladu, Brail'a, Ploiesci, Iasi, Giurgiu si Craiov'a, apoi la bataliónele din Buzeu, Turnu-Severinu, Pitesti, Bacau si Romanu.

Ajutoria pentru raniti.

Ofrande pentru soldatii romani raniti in resbelu cu Turci'a, ce s'au collectatu din comitatulu Fagarasiului de subscrisele:

Din comun'a Breaz'a s'au mai collectatu prin dlu not. Iuonu Hasiu dela: Iositu Grecu 1 fl., Iuonu Hasiu not. 1 fl., Iuonu Tom'a 1 fl., Iuonu Tom'a, carcimariu 1 fl., Georgiu Pralea, parochu 1 fl., Iuonu Pulczsa, carcimariu 50 cr., Samuile Valeu 50 cr., Iosifu Tom'a 50 cr., Georgiu Zaganu 1 fl., Vasilie Tom'a 50 cr., Georgiu Grancea 1 fl.

Sum'a 9 fl. v. a.

Din comun'a Veneti'a inferióra s'au mai collectatu prin dn'a Elisabeth'a Comaniciu, dela: Elisabet'a Comaniciu 5 fl., George Comaniciu, directoru 3 fl. si 2 lei, Georgiu Comaniciu, parochu gr.-or. 2 fl., Nicolau Szászszebesi, parochu 1 fl., V. Comaniciu, preutésa gr.-or. 50 cr., Nicolae Onunu Badila 1 fl., Dumitru Savu economu 1 fl., Nicolae Stoica, primariu 1 fl., ved. Balasiu Cornicea, economu 1 fl., Nicolae Iuonu Comaniciu, economu 1 fl., Francisc'a Veres 2 fl. 50 cr., Nicolae Comaniciu, notariu 1 fl. Dela domnulu: George Boboia, primariu din Venetia superióra 1 fl.

Sum'a 21 fl. si 2 lei noi.

Din comun'a Vadu s'au mai collectatu prin dlu Georgiu Boeriu, dela: Georgiu Boeriu 20 fl., Iacobu Margineanu Ev'a 2 fl., George Morariu 1 fl., George Raica 30 cr., George Bacila An'a 30 cr., Ioane Boeriu 20 cr., Nicolae Cosma 20 cr., Nicolae Urianu 30 cr., Iacobu I. Boeriu 20 cr., Samuile Urianu 20 cr., Arseniu P. Bunea 1 fl. 30 cr., Nic. Cosgaria 1 fl., I. Cosgari'a 1 fl., Samuile Boeriu 50 cr., George Gavrile 20 cr., George I. Pasarariu 50 cr., Iose Boeriu 40 cr., George Cosma 20 cr., Iuonu Albu 20 cr., Iacobu Tomasiu Popa 20 cr., George Posta 10 cr., Simeonu Popu 20 cr., Theodor'a Safna 30 cr., Georgiu Strimbu 20 cr., An'a Georgiu Popa 1 fl., Ev'a Nicolae Popa 1 fl., A. B. 1 fl., P. 1 fl., An'a Iuhász 50 cr., An'a Macaveiu 3 fl., Iudith'a Negrille 2 fl.

Sum'a 40 fl. 50 cr.

Sum'a totala: 70 fl. 50 cr. si 2 lei noi.

Anastasi'a Popescu m. p. Zinc'a Romanu m. p.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 14 Augustu st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	63.10	Oblig. rurali ungare .	75.—
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) .	66.70	„ „ Banat-Timis.	74.50
Losurile din 1860 .	111.25	„ „ transilvane .	74.—
Actiunile bancei nation.	818.—	„ „ croato-slav.	—.—
„ instit. de creditu	175.90	Argintulu in marfuri .	105.25
Londr'a, 3 luni . .	120.50	Galbini imperatesci .	5.74
		Napoleond'ori . . .	9.71
		Marci 100 imp. germ. .	59.30

Redactoru respundietoriu si editoru

IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

IOANE GÖTT si fiu HENRICU.